

Design av system för kontinuerlig formativ kursvärdering

Ester Daniel Ytterbrink, *Datavetenskap, LTH*

Sammanfattning—Återkoppling är viktig för utveckling. Kursvärdering som sker under kursens gång kan designas som ett system, där olika delar samverkar för att ge en bild av hur studenterna upplever undervisningen. Den informationen används sedan ihop med resultat på övningar, interaktion under föreläsningarna och andra mätpunkter. Syftet är att kunna förbättra kursen löpande, och inte bara mellan kursomgångarna. Under konferensens round-table hjälps vi åt att fundera på uppställda frågeställningar och delar erfarenheter kring kursvärderingar.

Index kursvärdering, formativ, system, kursutveckling

I. INTRODUKTION

I NOM industrin, som jag kommer från, har vi länge pratat om återkoppling som en kritisk del av ett förbättringsarbete [1-4]. För den som kommer från den agila delen av IT-industrin, upplevs återkopplingstider på en månad som långa och ett år som, i princip, oanvändbara [5]. Den obligatoriska kurs-utvärderingen är summativ [6]. Det finns dock goda exempel från den pedagogiska forskningen [7] som går att använda för att utöka den. Som ny adjunkt känner jag ett behov av att komplettera informationen i litteraturen genom samtal med mina kollegor. Mitt round-table är en möjlighet för ett sådant samtal. Jag vill veta allt om hur ni får reda på hur studenterna upplever utbildningen, vad ni gör med den kunskapen och vad det får för effekter. Som stöd formuleras här begränsningar, definitioner och frågor vi kan hålla oss till. Målet är att komma lite närmare den sortens systematiska förbättringsarbete som jag är van vid från arbetet som programmerare ute i industrin.

II. BEGRÄNSNINGAR OCH DEFINITIONER

A. Kursvärdering

Kursvärdering har, till skillnad från kursutvärdering, enbart fokus på studentperspektivet. Värdefull information om kursens kvalitet kan självklart komma från fler källor, men de sammanställs då i en kursutvärdering [8]. Fokus här är studentens upplevelse av kursen.

B. Formativ

Formativa värderingar görs under pågående kurs. Det betyder både att informationen kan användas för att förändra kursen under kursens gång och att studenterna deltar medan kursen fortfarande känns relevant för dem.

C. Kontinuerlig

Ett kursvärderingsarbete som sker kontinuerligt går som en följetråd i undervisningen. Det kan till och med påbörjas innan kursen startat, för att fånga upp studenters förväntningar, förhoppningar och farhågor inför kursstart. Då kan relationen mellan studentgruppen som helhet och kursen som konstruktion i deras kollektiva medvetenhet undersökas. Återkopplingen genom en kursstartsenkät kan användas för att tidigt etablera ett samarbete med studenterna. Frekvensen i det kontinuerliga kan variera, men kursvärderingen blir en del av kursen snarare än enstaka inslag, som föreslaget i *Frihet Ansvar Kompetens* [9]. Då får också studenterna fler tillfällen att delta, och kanske går svarsfrekvensen att använda som en signal i sig, över kursens gång.

D. Design och system

Design avser intention och planering. Det sker medvetet och ofta enligt en plan. System handlar om att det finns delar som interagerar med varandra, kompletterar varandra och skapar en helhet. Ett designat system går också att presentera och motivera för inblandade parter. Fördelen med detta är att studenternas engagemang ökar om de ser att återkopplingen kommer användas under kursens gång [10].

III. FRÅGESTÄLLNINGAR

A. Vilka områden vill vi ha svar om?

Kursvärderingar kan ha olika fokus. Dels förhåller de sig till kursplanen, men det kan också finnas andra aspekter som går att inkludera, som genus, kritiskt tänkande eller hållbara samhällen, om de återfinns i andra styrdokument [11]. Psykologen McKeachie uppger att frågor kring lärarens beteende har större effekt på den pedagogiska utvecklingen än mer abstrakta frågor [10].

B. Vilka metoder kan vi använda för kursvärderingar?

Det finns många metoder för att skatta studenters progression [12]. Men vilka finns det för att samla in deras upplevelse? Jag har testat enkäter i olika format och vid olika tillfällen, både digitalt och på papper. Dessutom har jag haft informella samtal med studenter i samband med att de fått extra stöd, mer eller mindre organiserat. Vilka metoder har ni använt?

C. Hur designar vi ett system som ger oss rätt information vid en tidpunkt där vi kan agera på den?

Studenter är mer engagerade om de märker att det påverkar undervisningen de deltar i. Men de kan också tröttna på att fylla i formulär. Dessutom tar förändringar olika mycket tid, och vilka som behöver lång tid är kanske inte alltid självklart för studenterna.

D. Vilket format ska studenternas återkoppling på kursvärderingen ha?

Explicit eller implicit återkoppling? McKeachie beskriver hur han presenterar fördelningen av åsikter från gruppen och resonerar kring vilka åtgärder han tänker vidta [10]. Jag har testat att gå igenom förändringar som en del av en föreläsning, skriftligt i veckobrev eller spontant i en paus. Vilka fler sätt finns och hur spelar återkopplingen in i designen av systemet?

REFERENSER

- [1] K Beck, Extreme Programming Explained. Oreilly, (1999)
- [2] The agile manifesto, <https://agilemanifesto.org> läst 20250918
- [3] D Larsen, E Derby, K Schwaber. (2006). Agile Retrospectives - Making Good Teams Great. The Pragmatic Programmer
- [4] E Goldratt (2009). Standing on the shoulders of giants: production concepts versus production applications. The Hitachi Tool Engineering example. Gestão & Produção.
- [5] D DeBellis, K Storer, A Lewis, B Good, D Villalba, E Maxwell, K Castillo, M Irvine and N Harvey, DORA Accelerate State of DevOps 2024 Report (2024), Google, <https://cloud.google.com/devops/state-of-devops>
- [6] Högskoleförordningen 1993:100 Kap 1 14§ 1993
- [7] J Bergfeldt, A Granbom, L Habbe,. Kursvärderingsmodell för ökat studentinflytande och systematiskt kursutvecklingsarbete. (2024). Journal of Teaching and Learning in Higher Education. 5. 10.24834/jotl.5.1.1222.
- [8] <https://www.medarbetarwebben.lu.se/forska-och-utbilda/stod-till-utbildning/kvalitetsarbete/utvardering-och-uppfoljning-av-utbildning/kursvarderingar-och-kursutvarderingar>, läst 20251108
- [9] Utbildningsdepartementet, Frihet, ansvar, kompetens – grundutbildningens villkod I högskolan, SOU 1992:1 (1992)
- [10] W. McKeachie, McKeachie's Teaching Tips, (2011)
- [11] L. Gustafsson, C. Svens, och H. Markusson Winkvist. Genusmedveten kursvärdering, (2013)
- [12] T Angelo, P Cross, Classroom Assessment Techniques: A Handbook for College Teachers. Second Edition. (1993)